

ЖДТУ	Міністерство освіти і науки України Житомирський державний технологічний університет
-------------	---

Затверджено
науково-методичною радою ЖДТУ
протокол від «19» листопада 2018 р. №6

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
для самостійної роботи студентів
з навчальної дисципліни
«АНАЛІЗ І СИНТЕЗ ВИПРОМІНЮЮЧИХ СИСТЕМ»

для студентів освітнього рівня «магістр»
спеціальності 172 «Телекомунікації та радіотехніка»
освітньо-професійна програма «Телекомунікації та радіотехніка»
факультет інформаційно-комп'ютерних технологій
кафедра біомедичної інженерії та телекомунікацій

Розглянуто і рекомендовано
на засіданні кафедри
біомедичної інженерії та
телекомунікацій
протокол від «28» серпня 2018 р. № 1

Розробник: к.т.н., доц., доцент Чухов В. В.

Житомир
2018 р.

Чухов В. В. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни „Аналіз і синтез випромінюючих систем” для студентів спеціальності 172 «Телекомунікації та радіотехніка» – Житомир: ЖДТУ, 2018.– 10 с.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Аналіз і синтез випромінюючих систем» є вивчення студентами основних положень антенної техніки, які використовують у сучасних телекомунікаційних і радіотехнічних пристроях та системах.

Завданнями вивчення дисципліни є розвиток у студентів знань щодо: проектування радіотехнічних та телекомунікаційних систем різного призначення з дотриманням технічних вимог, а також супроводжувати їх експлуатацію, здійснення контролю за виконанням стандартів і правил електричного та електромагнітного захисту та безпеки, розрахунку та планування електромагнітного навантаження на роботі; розробки, дослідження, удосконалення та експлуатації мобільних та стаціонарних телекомунікаційних систем; робіт, пов'язаних з експлуатацією складного телекомунікаційного та радіотехнічного обладнання; класи антен, проведення техніко-економічного аналізу, комплексно обґрунтовувати рішення, що приймаються і реалізуються, вишукувати можливості підвищення ефективності, скорочення циклу виконання робіт (послуг), сприяти підготовці процесу їх виконання, забезпеченню підрозділів телекомунікаційного та радіотехнічного підприємства необхідними технічними даними, документами, матеріалами, устаткуванням; основні параметри та характеристики антен (антенних систем).

Результатом вивчення дисципліни є набуття студентами таких **компетенцій**:

- здатність забезпечувати технічний контроль електромагнітних впливів та електричної безпеки радіотехнічних та телекомунікаційних пристроїв;
- здатність аналізувати та синтезувати радіотехнічні та телекомунікаційні системи;

– здатність розробляти технічне завдання на створення радіотехнічних та теле-комунікаційних апаратів, систем і комплексів;

– здатність брати участь в науково-дослідній діяльності при вирішенні інженерних і наукових задач при розробці експериментальних моделей та прототипів радіотехнічних та телекомунікаційних систем.

2. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Антенні системи та їхнє призначення. Призначення та класифікація антен. Огляд типів антен. Параметри та характеристики антен. Способи зображення діаграми напрямленості (ДН) антен.

Теорія одиночного вібратора. Електромагнітне поле симетричного вібратора, постановка задачі про випромінювання дротової антени. Симетричний електричний вібратор: розподіл струму та заряду, ДН, коефіцієнт спрямованої дії (КСД) та опір випромінювання.

Апертурні антени. Загальні відомості про апертурні антени. Хвилеводні випромінювачі. Рупорні антени. Дзеркальні антени.

Модуль 2

Антенні решітки. Лінійні випромінюючі системи. Рівномірні лінійні решітки. Випромінювання лінійно-неперервної системи випромінювачів. ДН лінійної системи випромінювачів. КСД лінійної рівномірної решітки, аналіз множника напрямленості.

3. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Кредитні модулі	Змістовні модулі	Кількість годин				
		Всього	Лекції	Практичні	Лабораторні	Самостійна робота
№1 ,2	Модуль 1					
	Тема 1. Антенні системи та їхнє призначення.	22	2	0	4	16
	Тема 2. Теорія одиночного вібратора.	17	4	0	0	13
	Тема 3. Апертурні антени.	29	6	0	4	19
	Разом змістовий модуль 1	68	12	0	8	48
№3	Модуль 2					
	Тема 4. Антенні решітки.	22	4	0	0	18
	Разом змістовий модуль 2	22	4	0	0	18
ВСЬОГО		90	16	0	8	66

4. Теми лабораторних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1	Вимірювання діаграми напрямленості антени	4
2	Вимірювання коефіцієнта підсилення антени	4
Разом		8

5. Завдання для самостійної роботи

№	Назва теми	Кількість годин

1	Тема 1. Опрацювання лекційного матеріалу	3
2	Питання для самостійного вивчення у темі 1: антенні системи базової станції [1]; антени абонентського терміналу [1]; щілинні антени, антени з обертовою поляризацією [2]; лема Лоренця та теорема взаємності [2].	8
3	Підготовка до лабораторної роботи №1	4
4	Тема 2. Опрацювання лекційного матеріалу	4
5	Питання для самостійного вивчення у темі 2: вплив екрану на електромагнітне поле вібратора [2, 4, 5].	8
6	Тема 3. Опрацювання лекційного матеріалу	6
7	Питання для самостійного вивчення у темі 3: опромінювані рефлекторних антен [2, 4, 5]; лінзові антени [2, 4, 5].	8
8	Підготовка до лабораторної роботи №2	3
9	Підготовка до КМР №1	4
10	Тема 4. Опрацювання лекційного матеріалу	6
11	Питання для самостійного вивчення у темі 4: КСД рівномірних синфазних решіток [2, 4, 5].	8
12	Підготовка до КМР №2	4
	Разом	66

6. Схема нарахування балів

Загальна кількість балів за якими оцінюється вся поточна робота розподіляється між об'єктами контролю таким чином:

- виконання та захист звітів з 2 лабораторних робіт 32 бали;
- 2 письмові контрольних модульних робіт 60 балів;
- відвідування лекційних занять 8 бали;
- Разом 100 балів.

Мінімум балів при яких студент допускається до екзамену – 60 балів.

Підсумкову оцінку студент отримує за загальною сумою балів згідно таблиці:

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно
1 – 34	F	

Основна література

1. Нарытник Т. Н., Бабак В. П., Ильченко М. Е., Кравчук С. А. Микроволновые технологии в телекоммуникационных системах. – К.: Техніка, 2000. – 304 с.

2. Фельд Я. Н. Основы теории антенн: учебное пособие для вузов / Я. Н. Фельд, Л. С. Бененсон. – 2-е изд., перераб. – М.: Дрофа, 2007. – 491 с.

3. Информационные технологии в радиотехнических системах: Учеб. Пособие. – 2-е изд., перераб и доп. / В. А. Васин, И. Б. Власов, Ю. М. Егоров и др.; Под ред И. Б. Федорова. – М.: Изд-во МГТУ им. Н. Э. Баумана, 2004. – 768 с.

4. Сазонов Д. М Антенны и устройства СВЧ. – М.: Высшая школа, 1988. – 432с.

5. Белоцерковский Г. Б. Основы радиотехники и антенны. В 2-х ч. Ч. II. Антенны. – М.: Радио и связь, 1983. – 296 с.

Допоміжна література

1. Манойлов В. П. Ширококутові рупорні антени зі складною формою поперечного перерізу / В. П. Манойлов, В. В. Павлюк, Р. Л. Ставісюк. – Житомир: ФОП О. О. Євенок, 2016. – 212 с.

2. Захарія Й. А. Методи прикладної електродинаміки. – Львів: Бескид Біт, 2003. – 352 с.

3. Кочержевский Г. Н. Антенно-фидерные устройства. – М.: Радио и связь, 1981. – 280 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. www.iec.ch – Міжнародна електротехнічна комісія.
2. www.itu.int – Міжнародний союз з телекомунікацій.
3. www.cenelec.org – Європейський комітет стандартизації в області електротехніки.
4. www.ied.org.ua – Інститут електродинаміки Національної академії наук України.
5. www.ire.kharkov.ua – Інститут радіофізики та електроніки ім. О. Я. Усикова.
6. www.nbuv.gov.ua/ – Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського.
7. www.lib.zt.ua/ – Житомирська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Олега Ольжича.
8. www.lib.ztu.edu.ua/ – бібліотека Житомирського державного технологічного університету.
9. www.defence-ua.com – інформаційна агенція „Defence express”.
9. www.akoninc.com – AKON, Inc, електронні пристрої з цифровим керуванням для діапазону частот 0,5...40 ГГц.

10. www.minicircuits.com – компанія Mini-Circuits, ВЧ та НВЧ пристрої.
11. www.flann.com – Flann Microwave, антени, НВЧ пристрої, тестове та вимірювальне обладнання для діапазону частот 2...170 ГГц.
12. www.etiworld.com – Electromagnetic Technologies Industries (ET Industries), компоненти та системи ВЧ та НВЧ діапазонів.
13. www.eclipsemicrowave.com – Eclipse Microwave, Inc , НВЧ компоненти.
14. www.ditom.com – DiTom Microwave, феритові пристрої для діапазону частот 250 МГц... 40 ГГц.
15. www.aml-microtec.com – AML Microtechnique Lorraine, НВЧ пристрої та вироби для бортової авіаційної та космічної апаратури.
16. www.barryind.com – Barry Industries, пасивні електронні компоненти.
17. www.datadelay.com – Data Delay Devices, Inc. (DDD), лінії затримки, генератори, помножувачі частоти, фільтри.
18. www.emifiltercompany.com – EMI Filter Company, фільтри.
19. www.ionbeammilling.com – Ion Beam Milling, прецизійні радіочастотні елементи.
20. www.ums-gaas.com – United Monolithic Semiconductors, ВЧ та НВЧ мікросхеми.
21. www.rogerscorp.com – Rogers Corporation, радіоматеріали.
22. www.semiconductorenclosures.com – Semiconductor Enclosures, Inc. (SEI), корпуси для НВЧ та оптоелектронних пристроїв, керамічні підложки, кристали на підложці.
23. www.precidip.com – PRECI-DIP, контакти та з'єднувачі.
24. www.passiveplus.com – Passive Plus Inc, НВЧ компоненти.

25. www.coaxicom.com – Coaxial Components Corporation (COAXICOM, коаксіальні радіочастотні компоненти).
26. www.diamondantenna.com – Diamond Antenna & Microwave Corporation, обертові зчленування.
27. www.megaphase.com – MegaPhase, НВЧ та оптичні кабелі і роз'єми
28. www.microtech-inc.com – Microtech, Inc., хвилеводи, хвилеводні пристрої.
29. www.ni-microwavecomponents.com – National Instruments, вимірювальна апаратура, радіочастотні компоненти та пристрої.
30. www.signalhound.com – Test Equipment Plus, тестове обладнання.

